Lieta Nr.C30529920
Lietas arhīva Nr. C-5299-20/3
ECLI:LV:RVPT:2020:1006.C30529920.3.S

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā
2020.gada 6.oktobrī

Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesa
šādā sastāvā: tiesnese A.Zute
Rīgā, Abrenes ielā 8, rakstveida procesā izskatīja civillietu Rīgas bāriņtiesas prasībā pret /pers. A/ un /pers. B/ par aizgādības tiesību atņemšanu.

Aprakstošā daļa.

2020.gada 4.jūnijā tiesā saņemts prasītājas Rīgas bāriņtiesas prasības pieteikums pret atbildētājiem /pers. A/ un /pers. B/ par aizgādības tiesību atņemšanu.

Prasība pamatota uz Civillikuma 177.pantu, 179.panta pirmo un otro daļu, 181.panta pirmo, otro daļu, 200.panta pirmās daļas 2.punktu un Bāriņtiesas likuma 16.panta 5.punktu, 17.panta 10.punktu, Bērnu tiesību aizsardzības likuma 10.pantu, 24., 26.pantu. Rīgas bāriņtiesa lūdz tiesu atņemt nepilngadīgo /pers. C/, /pers. D/, /pers. E/ aizgādības tiesības /pers. A/ un /pers. B/.

Prasības pieteikumā norādot, ka atbildētājiem ir nepilngadīgi bērni /pers. C/, /pers. D/, /pers. E/.

Ar Rīgas bāriņtiesas 05.09.2018. lēmumu Nr.1-6.1./64, atbildētājiem tika pārtrauktas aizgādības tiesības uz /pers. C/ un /pers. E/, jo atbildētāja nebija ieinteresēta uzņemties rūpes pār bērniem un atbildētājs nav bijis sastopams, bērni nogādāti /pers. F/ audžuģimenē.

Ar Rīgas bāriņtiesas 20.09.2018. lēmumu, nolemts neatjaunot bērnu pārtrauktās aizgādības tiesības un pārtraukt /pers. D/ aizgādības tiesības atbildētājiem, jo atbildētāji nespēj nodrošināt bērnu uzraudzību un aprūpi. Nolemts iecelt /pers. G/ par /pers. D/ aizbildni līdz aizbildnības nodibināšanai.

Ar Rīgas bāriņtiesas 07.04.2020. lēmumu Nr.1-6/725, nolemts neatjaunot pārtrauktās aizgādības tiesības atbildētājiem un celt prasību tiesā par aizgādības tiesību atņemšanu atbildētājiem uz bērniem.

Bērni palikuši bez vecāku gādības, abiem vecākiem ir pārtrauktas nepilngadīgo bērnu aizgādības tiesības.

2020.gada 3.jūlijā tiesā saņemti trešās personas /pers. G/ paskaidrojumi, kuros norādīts, ka kopš bērna /pers. D/ dzimšanas, kopā ar dēlu /pers. H/ audzina Dominiku divatā. Dēls uztaisījis testu, kurā apstiprinās, ka bērna bioloģiskais tēvs ir /pers. H/. Kurš aktīvi iesaistās meitas audzināšanā. Atbildētāja īrē dzīvokli viņu mājā, atbildētāja bērnu redz, atbildētājai 27.06.2020. piedzimis vēl viens bērns, ar kuru taisās dzīvot krīzes centrā. Piekrīt prasītāja prasībai, Dominika apmeklē pirmsskolas izglītības iestādi, bērns attīstās labi.

2020.gada 4.augustā saņemta informācija no Rīgas bāriņtiesas par /pers. C/ un /pers. E/, kurā norādīts, ka 03.08.2020. telefonsarunā ar bērnu audžumāti ticis noskaidrots, ka atbildētāja telefoniski interesējas par bērniem, māte periodiski bērnus apciemo, reizi divos mēnešos. Atbildētāja ir centusies uzturēt kontaktus ar bērniem, bet nav iesaistījusies bērnu vajadzību nodrošināšanā. Nav spējīga rūpēties par vairākiem maziem bērniem, nevar nodrošināt bērniem drošu vidi. Atbildētājs par bērniem nav interesējies, atbalstu nav sniedzis.

2020.gada 16.septembrī saņemti atbildētājas paskaidrojumi, kuros atbildētāja norādījusi, ka 27.06.2020. atbildētājai piedzimis dēls, saņem krīzes centra Burtnieks pakalpojumus, sadarbojas ar psihologu, sociālo darbinieku, speciālistiem. Iespēju robežās interesējas un apciemo bērnus. Dzīvesbiedrs uzsācis oficiālas darba attiecības, sāks veikt iekrājumus īres dzīvoklim. Vēlas atgriezt bērnus ģimenē, lūdz atlikt tiesas lēmumu par aizgādību pārtraukšanu. Atbildētājs par bērniem neinteresējas, līdz ar to atbalsta aizgādību tiesību pārtraukšanu atbildētājam.

Pamatojoties uz Covid-19 infekcijas izplatības un pārvaldības likuma 10.pantu, lieta nozīmēta izskatīšanai rakstveida procesā 2020.gada 6.oktobrī, par ko lietas dalībnieki tika informēti 2020.gada 27.jūlijā, vienlaikus nosakot, ka datums, kad noteikta lietas izskatīšana rakstveida procesā, ir uzskatāms par nolēmuma sastādīšanas datumu.

Par lietas izskatīšana rakstveida procesā paziņots Civilprocesa likuma 56.pantā noteiktajā kārtībā un saskaņā ar Civilprocesa likuma 56., 59.pantu, atbildētāji papildus ir informēti ar sludinājumu laikraksta „Latvijas Vēstnesis" 2020.gada 29.jūlija numurā. Pie šādiem apstākļiem tiesa atzīst par iespējamu saskaņā ar Civilprocesa likuma 244.^{4} panta ceturto daļu un 59.panta ceturto daļu, lietu izskatīt bez atbildētāja /pers. B/ paskaidrojumiem, balstoties uz lietā iesniegtajiem pierādījumiem un prasītāja pārstāvja, trešās personas un atbildētājas sniegtajiem paskaidrojumiem.

Motīvu daļa

Tiesa, pārbaudījusi lietas materiālus, uzskata, ka prasība ir pamatota un apmierināma.

No lietai pievienotajām Rīgas pilsētas Dzimtsarakstu nodaļas izsniegtajām izziņām izriet, ka 2015.gada 5.februārī dzimušās /pers. C/, 2016.gada 10.oktobrī dzimušās /pers. D/ un 2018.gada 13.februārī dzimušā /pers. E/ tēvs ir atbildētājs /pers. B/ un atbildētāja /pers. A/ ir bērnu māte.

Lietā nav strīda, ka ar Rīgas bāriņtiesas 05.09.2018. lēmumu Nr.1-6.1./64, bērnu vecākiem, atbildētājiem tika pārtrauktas aizgādības tiesības uz dēlu /pers. E/ un meitu /pers. C/ un /pers. E/, jo atbildētāja nebija ieinteresēta uzņemties rūpes pār bērniem un atbildētājs nav bijis sastopams. Lietā nav strīda, ka bērni /pers. E/ un /pers. C/ ir ievietoti /pers. F/ audžuģimenē.

Ar Rīgas bāriņtiesas 20.09.2018. lēmumu Nr.1-6/2005, nolemts neatjaunot bērnu pārtrauktās aizgādības tiesības un pārtraukt /pers. D/ aizgādības tiesības atbildētājiem, jo atbildētāji nespēj nodrošināt bērnu uzraudzību un aprūpi. Lietā nav strīda, ka /pers. G/ iecelta par /pers. D/ aizbildni.

No lietai pievienotā Rīgas bāriņtiesas 07.04.2020. lēmuma Nr.1-6/725 redzams, ka Rīgas bāriņtiesa nolēma neatjaunot pārtrauktās aizgādības tiesības atbildētājiem, jo bērnu vecāki nav iesaistījušies bērnu aprūpes nodrošināšanā, atbildētāji nevar nodrošināt bērnu aprūpi un uzraudzību. Kopš aizgādības pārtraukšanas atbildētāja nav atrisinājusi savas sociālās problēmas.

No atbildētājas un trešo personu paskaidrojumiem izriet un lietā nav strīda, atbildētāja nepiedalās bērna aprūpē un uzraudzībā, neiesaistās bērnu aprūpes nodrošināšanā, bērnu tēvs par bērniem nav neinteresējies, nav uzturējis personiskas attiecības ar bērniem.

Lietā nav strīda, ka par /pers. E/ un /pers. C/ rūpējas audžumāte /pers. F/ un par /pers. D/ rūpējas /pers. G/ ar ģimeni, kas ikdienā nodrošina bērnus ar visu nepieciešamo. Savukārt, atbildētāji nenodrošina bērnus ar mājokli, apģērbu un ēdienu, kā arī nepiedalās bērna uzraudzībā, audzināšanā un ikdienas vajadzību nodrošināšanā.

Civillikuma 177.pantā ir noteikts, ka abu vecāku kopīgo aizgādību pār bērniem līdz viņu pilngadības sasniegšanai, kā arī nosaka vecāku pienākumu un tiesību galvenos aspektus aizgādības īstenošanā, tai skaitā, ka vecāku tiesības un pienākums rūpēties par bērnu un viņa mantu un pārstāvēt bērnu viņa personiskajās un mantiskajās attiecībās. Rūpes par bērnu nozīmē viņa aprūpi, uzraudzību un tiesības noteikt viņa dzīvesvietu. Bērna aprūpe nozīmē viņa uzturēšanu, t.i., ēdiena, apģērba, mājokļa un veselības aprūpes nodrošināšanu, bērna kopšanu un viņa izglītošanu un audzināšanu (garīgās un fiziskās attīstības nodrošināšana, pēc iespējas ievērojot viņa individualitāti, spējas un intereses un sagatavojot bērnu sabiedriski derīgam darbam).

Lietā nav strīda, ka atbildētājs ar bērniem nav ticies, atbildētāja neregulāri tiekas ar bērniem, atbildētāji bērnus materiāli neatbalsta un nekādu palīdzību bērniem nav snieguši.

Tiesa secina, ka atbildētāji nepilda Civillikuma 179.panta pirmajā un otrajā daļā noteikto vecāka pienākumu pret bērniem. Nepilda Civillikuma 181.panta otrajā daļā noteiktos vecāka pienākumus, jo bāriņtiesa konstatējusi, ka atbildētājs par bērniem neinteresējas, atbildētāji bērnus materiāli neatbalsta, atbildētāji nav veikuši nekādas darbības, lai varētu atjaunot pārtrauktās bērnu aizgādības tiesības.

Tiesa atrod, ka no iepriekšminētajiem apstākļiem bāriņtiesa ir pamatoti secinājusi, ka atbildētāji nepilda vecāka pienākumus pret bērniem, līdz ar to ir pamats secināt, ka atbildētāji arī turpmāk nebūs motivēti pildīt vecāka pienākumus pret bērniem. Atbildētāji ļaunprātīgi izmanto savas vecāka tiesības, turpina izvairīties no vecāka pienākumu pildīšanas, nenodrošinot bērnu aprūpi un uzraudzību.

Rīgas bāriņtiesas kopumā iegūtā informācija liek apšaubīt atbildētājas prasmes un spējas nodrošināt pienācīgu bērnu aprūpi un uzraudzību, nav nodrošinājusi bērniem drošu vidi un pienācīgu aprūpi ģimenē, kas liecina, ka atbildētāja nenodrošina un arī turpmāk nenodrošinās bērniem atbilstošu aprūpi un drošu vidi.

Tiesa atzīst, ka gan atbildētāja, gan atbildētājs ilgstoši nav rūpējušies par nepilngadīgiem bērniem, nav izrādījuši nekādu interesi bērnus audzināt pašiem un rūpēties par viņiem.

Konstatējams, ka atbildētāji nepilda savus vecāka pienākumus, par bērniem nerūpējas, šāda vecāku attieksme pret bērnu apdraud bērna fizisko, garīgo un tikumisko attīstību. Atbildētāji nepilda Civillikuma 177.pantā paredzēto, viņu kā bērna vecāku pamatpienākumu rūpēties par savu bērnu, liedzot bērnam iespēju augt ģimenē kopā ar vecākiem.

Saskaņā ar Civillikuma 200.panta pirmās daļas 2.punktu vecākam var atņemt aizgādības tiesības, ja vecāks nenodrošina bērna aprūpi un uzraudzību un tas var apdraudēt bērna fizisko, garīgo vai tikumisko attīstību. Tiesa atzīst, ka aizgādības tiesību atņemšana ir nepilngadīgo bērnu interesēs, kuras ir prioritāras saskaņā ar Bērnu tiesību aizsardzības likuma 6.panta nosacījumiem.

Ņemot vērā iepriekš minēto, tiesa atzīst, ka atbildētāji ilgstoši nav rūpējušies par nepilngadīgiem bērniem /pers. C/, /pers. D/ un /pers. E/, nav pildījuši likumā noteiktos vecāku pienākumus, kā arī nav nodrošinājuši bērnam drošu vidi un pienācīgu aprūpi ģimenē. Tiesai nav šaubu, ka, iepriekš minēto darbību neveikšana, apdraudēja bērnu fizisko un garīgo attīstību.

Lietas izskatīšanas gaitā tiesa pārliecinājās, ka ir iestājušies Civillikuma 200.pantā paredzētie apstākļi, līdz ar to uzskata, ka ir pamats atņemt atbildētājiem aizgādības tiesības pār bērniem - /pers. C/, /pers. D/ un /pers. E/.

Pamatojoties uz Civilprocesa likuma 43.panta pirmās daļas 5.punktu, prasītājs bija atbrīvots no tiesas izdevumu samaksas, iesniedzot tiesā prasības pieteikumu par aizgādību tiesību atņemšanu.

Tiesas izdevumi ir valsts nodeva, kancelejas nodeva un ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi (Civilprocesa likuma 33.panta otrā daļa).

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 33.panta otro daļu, tiesas izdevumi ir arī ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi, kas saskaņā ar Civilprocesa likuma 39.panta pirmās daļas 5.punktu un 6.punktu, ir ar prasības pieteikuma noraksta un tiesas pavēstu piegādāšanu un izsniegšanu saistītie izdevumi un ar sludinājuma ievietošanu laikrakstā saistītie izdevumi.

Civilprocesa likuma 42.panta pirmā daļa paredz, ka tiesas izdevumi, ja prasītājs no to samaksāšanas bijis atbrīvots, piespriežami no atbildētājiem valsts ienākumos proporcionāli apmierinātajai prasījuma daļai. Pamatojoties uz minēto, no atbildētājiem par labu valstij piedzenama valsts nodeva EUR 70 kopējās summas apmērā un ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi kopējās summas EUR 16,48 apmērā.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 204.[1]pantu otro daļu, atbildētājiem nosakāms 10 dienu termiņš sprieduma labprātīgai izpildei daļā par tiesāšanās izdevumu piedziņu.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz iepriekš minēto un Civillikuma 200.pantu un Civilprocesa likuma 8.pantu, 42.panta pirmo daļu, 43., 97., 189., 190., 193., 194., 199. un 204.[1]pantu, tiesa

nosprieda

apmierināt Rīgas bāriņtiesas prasību pret /pers. A/ un /pers. B/ par aizgādības tiesību atņemšanu.

Atņemt/pers. A/, personas kods /personas kods/, un /pers. B/, dzimis /datums/, aizgādības tiesības pār nepilngadīgajiem /pers. C/, personas kods /personas kods/, /pers. D/, personas kods /personas kods/, un /pers. E/, personas kods /personas kods/.

Piedzīt no /pers. A/, personas kods /personas kods/, par labu valstij valsts nodevu EUR 35,00 (trīsdesmit pieci *euro*) un no /pers. B/, dzimis /datums/ par labu valstij valsts nodevu EUR 35,00 (trīsdesmit pieci *euro*). Samaksu veikt: Saņēmējs: Valsts kase, reģistrācijas nr. 90000050138, konta Nr.LV55TREL1060190911200, saņēmēja banka: Valsts kase, BIC kods TRELLV22.

Piedzīt no /pers. A/, personas kods /personas kods/, par labu valstij ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus EUR 8,24 (astoņi *euro* un 24 *centi)* apmērā un no /pers. B/, dzimis /datums/, par labu valstij ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus EUR 8,24 (astoņi *euro* un 24 *centi).*

Samaksa veicama - saņēmējs: Tiesu administrācija, reģistrācijas nr. 90001672316, konta Nr. LV51TREL2190458019000, saņēmēja banka: Valsts kase, BIC kods TRELLV22.

Spriedums daļā par tiesas izdevumu piedziņu izpildāms labprātīgi 10 (desmit) dienu laikā no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Noteikt, ka dokumenti, kas apliecina valsts nodevas un ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumu maksājumu veikšanu, ir iesniedzami Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas kancelejā sprieduma labprātīgai izpildei noteiktā termiņa laikā.

Spriedumu var pārsūdzēt Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijā 20 (divdesmit) dienu laikā no sprieduma sastādīšanas dienas,

2020.gada 6.oktobra, apelācijas sūdzību iesniedzot Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesā.

Tiesnese A.Zute